

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, ahétfő-
ünnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 19. szám.

Nagy-Várad.

Péntek, 1913. január 24.

Egy végrendelet tanulságai.

(—a.) Hosszas keresés után négy végrendelete került elő néhaivaló Várady Borbély Zsigmondnak. Akinek sok vagyona van, az csinál sok végrendeletet. Váradynak meglepő nagy vagyona maradt: a szegény diákból lett ügyvéd huszonnégy esztendő alatt annyi vagyont szerzett, hogy sok uri passzió mellett is több mint egy millió koronáról végrendelezhetett.

Nem irigyeljük senkinek a keresményét, de ezek után kíváncsiak vagyunk arra, vajjon mennyi ügyvédi jövedelem után fizetett adót Várady Zsigmond? Mi ugy tudjuk, nem sokkal vallott be többet 2000 koronánál. Talán még sem lesz olyan igazságtalan az az adórendszer, amely ellen annyit beszélt és irt Várady Zsigmond is.

Sokaknak méltán feltűnt a végrendelezőnek ridegsége édesanyjával szemben. Ez persze teljesen magándolog, melyet halottal szemben is respektálni kell, de el nem mulaszthatjuk ennek a kapesán rámutatni arra, hogy Várady a László-páholyan főmester elődje hirdette a negyedik parancsolat esődjét, az utód pedig követte a főmester tanítását.

Mig Várady életében írásban és szóban azt hirdette, hogy a felekezeti különbség olyan mellékes, mint a szemnek vagy a hajnak a színe, addig végrendeletében bőkezűen emlékezik meg egyházáról s azt vagyona harmadrészenek örökésévé tette. Ezt azonban olyan indokolás kíséretében teszi, ami nem valami hízog az ev. ref. egyház nevelési szellemére, melyről saját tapasztala-

ta alapján azt mondja, hogy ez a szabad (értsd szabadkőműves) szellemnek legjobb iskolája.

Az sem érdektelen, hogy az általa alapított s a protestáns egyház felügyelete és kezelése alá helyezett ösztöndíjat oly protestáns családból származó ifjakkak is biztosítja, akik a pozitív vallást lelkiismeretükkel összeegyeztethetőnek nem találván, magukat felekezeten kívül állóknak jelentik ki. Vajjon mit szól ehhez az eklézsia?

Vagyona másik harmadrésze felett a nagyváradai László-páholytette örökésévé az öngyilkos főmester. Ezen alapítványból különösen támogatóndó cél gyanánt első sorban kijelöli a küzdelmet a klerikális reakció és a militarizmus ellen.

Ime a szabadkőművességnek általuk annyiszor tagadott főcélja: az oltár és a trón ledöntése. Nem afféle humorisztikus, jótékonyági intézmény tehát, hanem küzdelem, a klerikalizmus ellen.

Negyven esztendővel ezelőtt mikor becsempésztek a belügyminisztériumba a szabadkőművesség szabályait, akkor ártatlan humanizmusról, jótékonykodásról meséltek, hogy vele port hintsenek az illetékes körök szeméibe s behálózassák a jóhiszeműek szeméit. Most pedig a végrendelet sorai nyomán lehull hivatalosan a lepel a féltve őrzött nagy titokról s előttünk áll a maga meztelenségében a szabadkőművesség igazi célja, melyre egy megcsontosodott, öntudatos szabadkőműves főmester élete munkájával szerzett nagy vagyonának harmadrészt első sorban hagyja: küzdelem a vallás és a trón, illetve

annak fundamentuma a hadsereg ellen.

Vajjon lesz-e bátorsága a belügyminiszternek megtagadni a jóváhagyást ettől a forradalmi irányu alapítványtól?

Béke felé.

Most már minden vonalon biztosítottnak látszik a béke. A török kénytelen-kelletlen teljesíti a megszabott követeléseket s így nem ujul fel a balkáni háboru. Sőt hála Istennek ezek után másféle bonyodalomtól sem kell már tartani — biztató hírek jönnek a teljes leszerelésről is.

Leszerelés.

Bécs, jan. 23.

Hetek előtt merült fel a hír arról, hogy tárgyalások folynak Bécs és Pétervár között a leszerelés kérdéséről. Ezeket a híreket, mint ilyenkor rendesen szokás, megcáfolták. Mindamelllett tartotta magát a hír félhivatalosan is erre vonatkozó cáfolatokat oda módosították, hogy a leszerelésre vonatkozólag a bécsi és pétervári kabinetek közt megegyezés nem jött létre. Az a jelentés is cáfolatlan maradt, hogy a megegyezés a mi monarchiánk ellenállásán tört meg. Ha tehát most ténynyé válik az, ami kétségtelenül bekövetkezik, hogy a hadsereg tartalékának egy részét haza bocsátják, akkor az biztos szimptomának tekinthető, hogy a megegyezés Oroszországgal bekövetkezett.

A feszültség megszűnése nyilván összefüggésben van a szerbiai eseményekkel és a balkáni hadviseléssel is. A megegyezést Oroszországgal titokban tartották nyilvánvalólag addig, amíg a monarchia differenciái Szerbiával teljesen elsimulnak és amíg nem tisztázódott a drinápolyi kérdés.

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete

fűszer-, esemege-bor és gyarmatárukban

Telefon 769. sz.

legolcsóbb bevásárlási forrás.

Rákóczi-ut. 6. szám alatt az Orsolya-zárda épületében

Telefon 769. sz.

Most, hogy minden jel szerint a hatalmak¹ együttes jegyzékének meglesz a kíván eredménye, a nemzetközi helyzet elvesztette veszedelmes jellegét. A nagy titoktartásra tehát most már nincs súlyos ok.

Bizonyos, hogy a leszerelés rövid időn belül úgy nálunk, mint Oroszországban az egész vonalon megindul és be is fejeződik.

A monarchia kezdeményezte.

Bécs, jan. 23.

Az első lépést azonban a monarchia tette meg és a kezdeményezés érdeme is a monarchiáé. Diplomáciai körökben ezt úgy fogják fel, hogy ez az osztrák-magyar monarchia részéről egy gesztus, egy mozdulat, amely a béke végleges helyreállítására vonatkozik.

A diván berekesztése.

Konstantinápoly, jan. 23.

A diván berekesztése után a nagyvezér jelentést tett a szultánnak és a heregeknek. A szultán nagyon meg volt elégedve a diván méltóságos lefolyásával s ezért köszönetét fejezte ki a nagyvezérnek. Peráiban a diván döntését a legnagyobb nyugalommal fogadták.

Zendülés a török hajókon.

Konstantinápoly, jan. 23.

Csak most jutott nyilvánosságra, hogy a flotta altisztjei és matrózai között zendülés tört ki. A zendülés a Hamidie hajón kezdődött és csakhamar átesapott a többi hajóra is. A haditengerészetben a háborupárt kerekedett felül és e párt befolyásának kell tulajdonítani, hogy a török flotta az oly szerencsétlen kimenetelű ütközetre vállalkozott. A tengerészetiügyi miniszterium csak az aténi táviratokból tudta meg a harc lefolyását és sejtelve sem volt arról, hogy a török flotta a Dardanellákat elhagyta.

Megegyezés az albán kérdésben.

Páris, jan. 23.

A Journal-nak jelentik Bécsből, hogy Oroszország és Ausztria és Magyarország között Németország közvetítésével az albán kérdésben teljes megegyezés jött létre.

Uj fővárost Törökországnak.

London, jan. 23.

Diplomáciai körökből jelentik: Mult pénteken Konstantinápolyból egy új török párt ügynökei érkeztek ide, hogy pénzügyi támogatást kérjen oly mozgalom számára, amelynek célja, hogy a szultánt Konstantinápolyból Kis-Azsiába vigye és ott Törökországnak új fővárosát alapítsa meg. Ez a párt, amelynek neve: Törökország fiatal-sága, bizonyos konstantinápolyi katonai elemekkel szoros érintkezésben van.

Szkutari Albániáé.

Róma, jan. 23.

A Matin híréhez, hogy Ausztria és Magyarország és Olaszország megegyeztek abban, hogy Szkutari az albánoké lesz és hogy Montenegrót pénzügyileg fogják kárpótolni, a Tribana azt jegyzi meg, hogy nem

tudja, vajjon ez a hír való-e, de az kétségtelen, hogy a nagyhatalmak és különösen Ausztria és Magyarország és Olaszország hajlandók a pénzügyi zavarokkal küzdő Montenegrót anyagilag támogatni.

A konferenciát újból összehívják.

London, jan. 23.

A békekonferenciát folytatni fogják és a legközelebbi ülést vagy Grey Edvárd mint a konferencia tiszteleti elnöke, vagy Resid basa fogja összehívni, akin az elnöklés sora van a legközelebbi ülésben.

Hadikárpótlást nem vállal a török.

Szófia, jan. 23.

Azokról a fentartásokról, amelyeket a porta választójegyzékében érvényesíteni fog, az hallatszik, hogy a porta ki fogja jelenteni, hogy Drinápoly átengedésével a koncessziók mértéke betelt és hogy már most a béke megkötését várják. A hatalmaktól kívánni fogja, hogy a kilátásba helyezett anyagi támogatást most már rendelkezésére bocsássa. Ezekből a nyilatkozatokból az következik, hogy a porta hadikárpótlásról hallani sem akar. Még nem tudják, hogy a hatalmak ebben a kérdésben milyen álláspontot fognak elfoglalni, de azt hiszik, hogy az érdekelt államokat úgy fogják kártalanítani, hogy a dettes publiques fölöslegét a Törökország helyébe lépő balkáni államoknak fogják átengedni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 23.

Elnök Tisza István gróf.
Zichy János gróf betérjeszti az állami és községi tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot. (Eljenzés és taps.) Kiadják a közoktatásügyi bizottságnak.

Következett napirend szerint az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak a tüdővész elleni védelmére létesítendő intézmények felállításáról szóló törvényjavaslat tárgyalása, amelyet Léva Lajos báró ajánlott elfogadásra.

Hegedüs Kálmán: A magyar kormány immorális köteleességet teljesített akkor, amidőn egészségügyi célokra az elmúlt évben 20 millió koronát vett be a költségvetésbe. Ugy látja, hogy a munkásság hálátlansággal fizetett azért a sok jótéteményért, amivel a kormány őket elhalmozta. A javaslatot elfogadja.

A Ház a költségvetést általánosságban és részleteiben is elfogadta.

Az elemi csapások által sújtott tokaji szőlőbirtokosok állami segélyezéséről szóló törvényjavaslatot Papp Géza báró előadó ismertette és ajánlotta elfogadásra.

A javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta a Ház.

A Béga-csatorna rendezéséről szóló javaslatot Pap Géza báró előadása alapján általánosságban és részleteiben is megszavazta a Ház.

Ezután egy csomó vicinális vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot ismertett Szabó János előadó. A Ház valamennyit vita nélkül elfogadta.

A központi statisztikai hivatal jelentését Söpkér Sándor előadó terjesztette. A Ház a jelentést tudomásul vette.

Ezután Kenedi Géza előadó a mentelmi bizottság nevében javasolja, hogy Rakovszky István, Károlyi József gróf, Lovász Márton,

Nadányi Gyula, Iries Sándor, Horváth Gyula, Jármay Béla mentelmi jogát függesztette fel a Ház, ellenben Baresay Andor, Jakri Géza, Gerliczy Ferenc báró, Kovácsy Kálmán, Rudnay Béla és Maczky Emil mentelmi jogát nem függeszti fel a Ház. A Ház ily értelemben határoz.

A napirend letárgyaltatván, elnök az ülést bezárja. Legközelebbi ülés holnap délelőtt 10 órakor lesz.

A TANITÓK fizetésrendezése.

Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter betérjesztette a tanítók fizetésrendezéséről szóló két törvényjavaslatot. Az egyik javaslat az állami, a másik a községi és felekezeti tanítók fizetésrendezésére vonatkozik. Mindkét javaslat valamennyi, úgy állami, mint községi és felekezeti tanítók részére egyforma alapon s egyforma fokozatban rendezi az évi illetményeket és az állami tisztviselők fizetési rendszerének mintájára az összes tanítókat három osztályba s minden osztályon belül három fokozatba osztja. Az osztályokat megelőzi a kezdő javadalom megállapítása, amelyből automatikusan lépnek elő a tanítók az egyes osztályok egyes fokozataiba.

Az osztályok és fokozatok beosztása szerint a jövőben az évi fizetés férfiaknál és nőknél (az I. oszt. 2. és 3. fokozata kivételével) a következő lesz:

Kezdőjavadalom	1200 korona
3. fokozat	1400 "
III. o. 2. " " " " " "	1600 "
1. " " " " " "	1800 "
3. fokozat	2000 korona
II. o. 2. " " " " " "	2200 "
1. " " " " " "	2400 "
3. fokozat	2600 korona
2. " " " " " "	2900 "
I. o. " " " " " "	2800 "
1. " " " " " "	3200 "
" " " " " "	3000 "

A lakbér mind a három osztályban hét fokozat szerint fog megállapíthatni és e tekintetben is az állami tisztviselők lakbér-szabályzata az irányadó.

Az egyes fizetési osztályokba és fizetési fokozatokba való előléptetés automatikusan történik.

A kik jelenleg működésben vannak, azok szolgálati éveik alapján a megfelelő osztály megfelelő fokozatába sorozandók be.

Az állami tanítók fizetésrendezésével járó költségeket az állam, viszont a nem állami tanítók fizetésrendezésével felmerülő kiadásokat az illető iskolafentartó hatóságok fogják fedezni.

Püspöki konferencia.

A magyarországi latin és görög-szertartású római katolikus püspöki kar tanácskozását tegnap délelőtt folytatta a központi papnövelde tanácstermében. A konferencián résztvettek a már tegnap felsorolt egyházfeljedelmek. A tanácskozást ismét dr. Csernoch János hercegprimás vezette. A tegnapi értekezleten szöbakerült a növendékpapok kórházi szolgálatának szervezése háboru idején. Beható tanácskozások tárgyát tette a Rómában létesítendő egyházművelődési intézet felállítására. Megvitaták a régi magyar egyházi zenei művek kiadásának módját. A napirend során szerepelt a katolikus tanítónő-növendékek szociális kiképzése, az iskolai rendszabályok

módosítása, az amerikai magyarok lelki gondozása, a Konstantin-ünnepek, a tanoneiskolák és kereskedelmi iskolák hitoktatásának kérdése, végül a katolikus tanügyi tanácsban egy pedagógia-irodalmi osztály szervezése. Mint a Magyar Kurir értesül, gróf Zichy Gyula pécsi megyéspüspök lemondott a katolikus tanügyi tanács püspökvédnöki állásáról, melyre a püspöki kar Glattfelder Gyula dr. temesvári megyéspüspököt választotta meg. A kongrua-tanácsban a kalocsai érseki szék megüresedése következtében szintén a püspöki konferencia határozatából dr. Glattfelder Gyula csanádi megyéspüspök fogja képviselni a kalocsai érseki tartományt.

Miből építsük a katonai barakokat?

Akció a beszállásolás megszüntetésére.

A katonai beszállásolások kérdése foglalkoztatja most Nagy-Várad város tanácsát. A beszállások megváltásából régebben összegyűlt már több mint 50,000 korona, oly célból, hogy azon katonai barakokat épített a város s ez által a polgárság megszabadul a beszállásolással járó kellemetlenségektől és költségektől, amint pl. Marosvásárhelyen, Szombathelyen stb. már megoldották ezen csekélynek éppen nem mondható kérdést s így ezen városokban, békés időben, már nem kell a katonákat beszállásolni a polgárokhoz.

Nagy-Várad városa azonban, mikor a csendőr-próbaiskolát felállították, a barakokra összegyűlt pénzt használta fel a régi járványkórház átalakítására, hogy megfeleljenek az épületek az ideiglenes csendőriskolának. Abban a reményben tette ezt Nagy-Várad városa, hogy a végleges csendőriskola felépítése után, a próba-iskola egész területe vissza száll a város részére.

Időközben azonban változtak a viszonyok.

A belügyminiszter ugyanis a csendőriskola építésével egyidejűleg csendőr altisztek gyermekei részére internátust akar Nagy-Váradon felállítani s e célra kérte a próba- csendőriskolát.

Ujabb azonban a belügyminiszter helyesebbnek vélne a végleges csendőriskola közvetlen szomszédságában az internátust s ha azt a város felépíti, visszabocsátja a próba- csendőriskola területét és épületeit a város részére.

Ez azonban majdnem kivihetetlen a mostani viszonyok között, mert egy internátus építése pár százezer koronába, tehát többbe kerülne a városnak, mint a próba- csendőriskola értéke s jelenleg újabb száz ezreket nem költöhet Nagy-Várad városa ilyen célokra, bármennyire méltányolja is azok fontosságát. Így a régi járványkórház nem kerül vissza a város kezébe.

Amíg pedig a beszállásolási alap ismét felgyűl olyan nagyobb összegre, hogy abból barakokat lehessen építeni, évtizedek telnek el, a mostani állapotok pedig tovább nem tarthatók fenn.

Eleméry Ferenc katonai tanácsos most dolgozik azon, hogy ezt a nehéz kérdést valamiképpen megoldja a város. Eredetileg az volt a terve, hogy a város hívja fel a háztulajdonosokat, miszerint megváltás címen egyszersmindenkorra mily összeget ajánlanak fel. Természetesen a meg-

váltás csak béke időre szólana, mert mozgósítás idején úgy helyezik el a katonákat, ahogy tudják. Mivel béke időben 1000—1500 embert szoktak behívni, azt reméli, hogy a háztulajdonosok megajánlanak olyan összeget, amiből ennyi ember részére megfelelő barak építhető.

Bordé Ferenc főjegyző és Komlóssy József tanácsnokok nem ennyire optimisták s még a koldulás megszüntetésére kezdett akcióból tudják, hogy a házigazdák önkéntes áldozatkészségéből bajosan lehetne barakokat építeni.

Bordé Ferenc inkább a kötelező megváltás mellett volna, míg Komlóssy József pótdoból építené fel a barakokat.

A városi tanács ma, pénteken délelőtt tartandó ülésében foglalkozik érdemlegesen a kérdéssel.

*

A tárgyalás folyamán azonban egy dologról nem hallottunk említést.

Mikor az internátus eszméjét felvetették, a város tanácsa azt hírsztelte, miszerint ígéretet tett a belügyminiszter, hogy az esetben, ha a próbacsendőriskolává átalakított régi járványkórházat internátus céljaira átadja Nagyvárad városa, az átalakításba és új épületek emelésébe befektetett összeg amortizációját is megfizeti a városnak a kormány Sőt még határozottan 50,000 korona tőkéről volt szó.

Mi van most ezzel? Ha akkor igaz volt, miért hallgatják most el?

Hiszen ezen annuitás terhére lehetne barakokat építeni, csak ne legyen olyan feledékeny a város tanácsa.

A földmivelésügyi miniszterium nagyváradai kirendeltsége.

Annak a különleges tevékenységnek sikere, melyet a földmivelési miniszterium hegyvidéki, erdélyrészi és felvidéki kirendeltségei felmutatnak, — mint már említettük — arra indította a földmivelési minisztert, hogy az 1913. évi költségvetésbe két újabb kirendeltség szervezését vegye föl azzal az indoklással, hogy a kirendeltségek különleges jellegét megszüntetni óhajtja és azoknak munkásságát fokozatosan kiterjesztve rendes igazgatási hatóságokká kívánja átalakítani.

Tehát nem kisebb dologról van szó, mint arról, hogy mezőgazdasági közigazgatásunk rövidesen új szervekkel gazdagodik; olyanokkal, melyek a gyakorlati élettel szorosabb kapcsolatba jutva, mezőgazdasági igazgatásunkba a lüktető élet frissességét és élelenségét viszik bele.

A kirendeltségek így fokozatosan elvesztik azt a jelleget, amit ez a szó „segélyezési akció” kifejez; hanem rendes igazgatási tevékenységükkel egyrészt a földmivelési miniszteriumot tehermentesítik, másrészt hivatva lesznek arra, hogy a magyar gazdasági élet, szabad és szervezett társadalmi tényezőivel s a vármegyei közigazgatással összhangban működve a magyar gazdasági élet bajait közvetlen közelből szemlélve, mezőgazdasági politikánknak legtöbbet érő tényezőivé váljanak.

A gazdasági élet tehát mindenképpen nagy várakozásokkal tekinthet gazdasági igazgatásunk új szerveinek működésére. Közülök kettő már ez évben kerül felállítás alá, Temesvár, illetőleg Nagy-Várad székhellyel.

A nagyváradai miniszteri kirendeltség hatásköre egyelőre Bihar-, Arad- és Szilágy-vármegyékre terjed ki.

A központi szolgálatból a nagyváradai kirendeltség vezetésével Ipolyi-Keller Gyula gazdasági akadémiai igazgatót a miniszterium munkás ügyosztályának helyettes vezetőjét

bizta meg a földmivelésügyi miniszter. Helyettesse a kirendeltség vezetésében Dr. Davida Lajos miniszteri titkár lesz. A miniszteri kirendeltségen a szolgálatot a miniszteriumból kirendelt fogalmazó, szakhivatalnoki, számvédelmi és segéd hivatali személyzete fogja ellátni.

A miniszteri kirendeltség hivatali működését valószínűleg ez év május vagy június havában kezdi meg.

A bihari választás.

Morvay Zsigmond a munkapárti, Dániel László a függetlenségi pártok jelöltjei.

Tegnap megérkezett a megyeházára gróf Tisza Istvánnak, mint a képviselőház elnökének leirata, melyben a Várady Zsigmond dr. halálával megüresedett bihari kerület képviselőválasztásáról intézkedik. A leirat vétele után azonnal intézkedik, hogy a központi választmány tagjait ülésre hívják össze.

A választmány e hó 27-én délelőtt 10 órakor ül össze és akkor fogják megválasztani a választási tisztikart, ekkor állapítják meg a választás idejét is, melyre 24 napot ir elő a törvény. Nagyon valószínű, hogy február első hetében lesz a választás. A választás elnöke Udvarhelyi Béla árvaszki helyettes elnök lesz.

Mint az előjelekből lehet következtetni a választás korántsem lesz oly sima, mint azt Várady Zsigmond halála után beszéltek. A bihari kerületben három párt is fog küzdeni a mandátumért.

A függetlenségi párt el van rá készülve, hogy roppant erős küzdelemben kell harcolnia, ha eredményt akar elérni. Ezért első sorban olyan jelöltet keresnek, akinek sok vagy inkább nagyon sok a pénze.

Bihari értesülésünk szerint a függetlenségi párt Dániel Lászlót kívánja jelölni. Dániel Lászlóról azt tudjuk, már volt képviselő, hogy bácskai földbirtokos és hogy egy választás izgalma minden rázkódtatás nélkül kibír a kasszája.

Különböző ez is csak kombináció, de mint a fenti körülmények is bizonyítják eddig a legkomolyabb kombináció. A függetlenségi párt igen sok ellenzéki képviselőt is mozgósít a győzelem érdekében.

A szocialisták hagyományaihoz híven, szintén állítanak jelöltet. És kapnak is szavazókat, mert a bihari kerületben van a legtöbb szocialista szavazó. A szocialista vezetőség már megindította jelöltje érdekében a mozgalmat. Tegnap egy szekér zászlót szállítottak Biharra, de az intézőség óvatossága folytán még nem bontották ki a lobogókat és így nem lehet tudni, ki a szocialista jelölt. Más uton pedig, míg minden jelölt nevét nem tudják, a szocialista jelölt nevét sem fogják nyilvánosságra hozni.

A függetlenségi párt szombat délelőtt 10 órakor tartja meg a hivatalos jelölést. Ekkor fogják véglegesen megállapítani a jelölt személyét.

A nemzeti munkapárt jelölése okozott tegnap a legnagyobb izgalmat. Miskolczy Ferenc dr. főispán ugyanis ebben a dologban Budapesten járt és tegnap délelőtt érkezett haza, de még ekkor a jelölt személyét ő sem tudta. A bihari kerületben min-

den percében várták a főispán értesítését a jelölthez vonatkozólag, azonban estig még maga a főispán sem tudott felvilágosítást adni.

Tegnap este aztán a megyei munkapárt megejtette a jelölést. Morvay Zsigmondot jelölte a párt. Morvay neve Biharmegyében a margitai kerület mellett épen a bihari kerületben ismert legjobban. Különben fiatal ambiciózus ember, aki szeret dolgozni. A munkapártnak tántoríthatatlan tagja, aki eddigi szereplésével is szép eredményeket ért el. A jelölt nevét ma hozzák nyilvánosságra a kerületben és ezzel kezdetét fogja venni a nagy küzdelem, melynek kimeneteletét még most senki sem tudhatja.

..HIREK..

Tájékoztató.

Január 25. Általános Takarékp. közgyűlése
Január 26. Dél előtt 10 ó. Nagyváradi Takarékpénztár közgyűlése.

Február 2. D. e. 10 ó. Nagyváradi Hitelbank közgyűlése.

Február 9. A Szigligoti Társaság Rákosi ünnepélye.

* Gróf Széchényi püspök itthon. Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyés püspök Budapestről, ahol a püspöki kar konferenciáján vett részt, tegnap este hazakerkezett székhelyére, Nagyváradra.

* Bjelik Imre püspökké szentelése. Bjelik Imre nagyváradi kanonok tábori vikáriusnak püspökké leendő felszentelése február 2-án lesz Bécsben. A püspökszentelést az új püspök elődje, Belopotoczky Kálmán ny. tábori püspök, nagyváradi nagyprépost fogja végezni, akinek Fischer-Colbric Agost kassai megyéspüspök és az egyik bécsi segédpüspök fognak segédkezni mint társ-konzekrátorok.

* Segély a behívott katonák családjai részére. A honvédelmi államtitkár napokkal ezelőtt nyilatkozott, hogy a katonai létszámfelemelés folytán behívott tartalékos katonák otthon maradt családtagjai részére az állam segélyösszeget utal ki, hogy megmentse a szegény családokat a nyomortól. Az állam segítsége azonban sokáig késik s ha a kenyérkereső nélkül maradt szegény asszonyok és gyermekek azt várnák, akár éhen halhatnának. A kormány késedelmeskedését most a városi tanácsnak kell pótolni, hogy segítsen ezeken a szegényeken, akik közül némelyik családnak még kenyere sincs. A városi tanács tegnapi ülésén Eleméry Ferenc katonai tanácsos egész sereg kérvényt terjesztett elő, amelyben behívott tartalékosok családjai könyörögnek azonnali segélyért, mert a legnagyobb nyomorban vannak. A városi tanács Bordé Ferenc főjegyző elnöklete alatt belátta, hogy azonnal kell segíteni és meg kell menteni ezeket a szegényeket s megszavaztak részükre családonként 15—25 korona pillanatnyi segélyt. Ily címen pár száz koronát utalt ki tegnap a tanács. Elhatározta azonban a város tanácsa, hogy sürgős felterjesztést intéz a honvédelmi miniszterhez s kéri a megszavazott segélyek megtérítését a meg-

ígért államsegélyből. Az a fő azonban, hogy a város mielőbb ossza ki a megszavazott segélyt, mert itt igazán beválik, hogy aki gyorsan ad, kétszer ad.

* A Népszövetségi Hitelszövetkezet hatalmas arányokban nő, fejlődik, terjeszkedik. Elég volt a *Katholikus Népszövetség* részéről kiadni a jelszót: tömörüljünk gazdasági téren is! s Nagyvárad keresztény közönsége tettekkel adta meg a legszebb viszhangot. Tegnap volt a Hitelszövetkezet második befizetési napja s ezen a napon is nemesak a régi tagok fizették be a heti részleteket, hanem *39 új tag is jelentkezett 332 új üzletrésszel.* Az üzletrészek száma ezzel 2462-re emelkedett s még további terjedésre van kilátás. Aki február végéig jelentkezik új tagnak, az mulasztási illetéket nem fizet, csak az eddig lejárt részleteket tartozik befizetni. Befizetések minden hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óráig teljesítendők a Katholikus Könyvtári helyiségében.

* A pénzügyi számtanácsos panasza. Bérczy Imre élesdi főszolgabíró neve közismert lett akkor, amikor egyik fővárosi napilap alaptalan támadást intézett ellene s valótlan dolgokat irt meg felőle. Ehhez nagyban hozzájárult az is, amikor Bérczy Imrénnek még 1911-ben az az emlékezetes automobilkalandja volt gróf Csáky Géza budatúri nagybirtokossal. Bérczy Imrénnek akkor majdnem 2 lova és kocsija esett áldozatul a pöfögő autó miatt. Most azonban ismét foglalkozunk kell vele. Ugyanis Cselley Dezső pénzügyi számtanácsos, a nagyváradi kir. pénzügyigazgatóság számvevőségének a főnöke, mint minden évben, úgy az idén is kimment a járási főszolgabíróknál a számvevői teendő ügymenetét megvizsgálni. A napokban volt Élesden. A számvevői teendők azonban nem voltak rendben, legalább is a számvevőség főnöke szabálytalanságokat fedezett fel. Nevezetesen a kihágási pénzbüntetések naplóját egyik járási irodasegéd tiszti vezeti, holott ezt a szabály szerint valamelyik szolgabírónak, vagy a járási számvevőnek kell vezetnie. Cselley Dezső ezek miatt panaszt tett az alispánhoz és kérte, hogy szüntesse meg ezeket az állapotokat.

* Felolvasás Amerikáról. Dr Sarkadi Lajos kamarai titkár, — mint már említettük — vasárnap, január 26-án d. u. 5 órakor tartja nagyszabású felolvasását a nagyváradi Kereskedelmi Csarnok nagytermében. Az érdekesnek ígérkező felolvasás iránt általános érdeklődés nyilvánul meg Nagyvárad intelligens közönsége körében. És ez természetes is, mert eltekintve az előadó kiváló egyéniségétől, maga a tárgy olyan, amely érdeklődést kelt. Bármennyit irnak és beszélnek is Amerikáról, még mindig nincs kimerítve, amit az újvilág társadalmi, közgazdasági életéről lehet mondani. Azok a szédítően nagy méretek mindenben, méltán ejtik bámulatba az európai embert. Az élvezetes felolvasáson szívesen látnak minden érdeklődőt.

* Tüzér lovak elhelyezése. Nagyvárad városa csak most bővítette ki százazrekre menő költséggel, a Vilmos főherceg tüzérségi laktanyát, sőt a kibővítés még nincs is egészen készen és a tüzérezred parancsnokság most újabb férő helyet kér a várostól, még pedig 42 ló részére. A városi tanács nem hajlandó ennek a követelésnek oly módon eleget tenni, hogy ismét drága pénzen istállót béreljen, annál is inkább, mert valószínűleg a laktanyában nincsenek az istállók teljesen kihasználva, hanem legfeljebb egyenként házaknál helyezi el a katonai lovakat.

* A Magyar Bank közgyűlése.

A Magyar Bank részvénytársaság ma teszi közzé mérlegét és meghívóját a febr. 10-én d. e. 11 órakor tartandó közgyűlésére. Az intézet tudvalevőleg az elmúlt évben teljesen újjászerveződött és Schenker Ferenc vezetése alatt új korszakot kezdett működésében. Ennek az új szellemnek eredménye meg is látszott a bank működésén: szigorú körültekintéssel, gondos óvatossággal vezették keresztül az intézetet az elmúlt változások esztendőn. A tekintélyes nyereséget teljesen a leírások fedezésére fordították s ezzel az intézet jövője minden tekintetben reális alapokra fektetve, biztosítva van. Az intézet igazgatóságában közgazdasági életünk tekintélyes és számottevő egyéniségei foglalnak helyet, az ő személyük is teljes garanciát nyújt arra, hogy az intézet jól meg-alapozva, reális kezek által vezetve, a jövőben új alapokon egészséges fejlődésnek és biztos felvirágzásnak fog indulni. Az eddigi eredmény minden esetre a legszebb ígért a jövőre.

* A jegyzők személyi pótléka és a fizetésjavítás. A községi élet intéző embereinek, a jegyzőknek most fogják a fizetési ügyüket rendezni. Addig is, amíg ez megtörténik, a legtöbb jegyzőnek már személyi pótlékot szavazott meg az illetékes község képviselőtestülete. A fizetésrendezés a személyi pótlékokat meg fogja szüntetni, de ezzel csak nyerne a jegyzők, mert az új fizetés megállapítás után magasabb nyugdíjat is fognak kapni.

* Helyreigazítás. Lapunk szerdai (17.) számában Ökölrel a rendőrré cimmal megirtuk, hogy 3 vasutas megvert egy rendőrt. Most azt az információt kapjuk, hogy az illető hősök nem vasuti tisztek, hanem mindannyian altisztek voltak. Ezt szívesen koncedáljuk maguknak a vasuti tiszteknek reputációjára érdekében.

* Verekedés a kártya miatt. Balogh Gusztáv berettyóújfalui földmives, betért Balogh Sándor berettyóújfalui korcsmájába. Pálinkázás közben oda jött Varga Menyhért munkás és felhívta egy kis ferblizésre. Balogh a kártyán 60 koronát vesztett. Nagyon bántotta az eset s felmondta a kártyázást. Egyben arra kérte Varga Menyhértet, hogy valamennyi összeget adjon neki vissza. Varga e helyett elővette bicskáját és szó nélkül az arcába döfte s aztán elszaladt a korcsmából. Balogh Gusztávot beszállították a biharmegyei közbórházba.

* Összeégette a terpentint. Topai László köröstopai csizmadia-segéd egy kis bádogszelencébe terpentint öntött és azt felmelegítette. A mécesest, amelyen melegítette a terpentint, — el akarta fujni, ekkor vigyázatlansága folytán a forró terpentint kifrecesent és magát összeégette. Sérülésével beszállították a biharmegyei közbórházba.

* Ellopott télikabát. Kepes Albert berettyó-újfalui lakos telefonon tett panaszt a rendőrséghez, hogy lakásából ismeretlen tettes egy sötét színű, róka bőrrrel bélelt és vidrabőr prémes télikabátját, azonkívül 1 drb sötét sötét téli drapp bélelt manzsettával ellátott téli kabátot ismeretlen tettes ellopott. Aki a károstromra vezet, illő jutalomban részesül.

* Áthelyezés. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy az igazságügyminiszter dr. Lányi Sándor székelyhídi kir. járásbírói jegyzőt a nagyváradi kir. törvényszékhez helyezte át.

* **A magyarcsékei jegyzők uti-átalánya.** A magyarcsékei kör és II. jegyzőnek még 1911-ben a belügyminiszter évi 210-210 koronában állapította meg az uti-átalányt. A két jegyző a napokban a főszolgabíróhoz intézett jelentésében lemondott erről, mert képtelenek ebből uti kiadásait fedezni, sőt a legtöbb helyen reá is fizettek. A magyarcsékei járás főszolgabírója tegnap beküldte az iratokat a vármegye alispánjához. Javasolja a főszolgabíró, hogy hagyja jóvá ezt a törvényhatóság, mert ez nagyon káros a két jegyzőre. A törvényhatóság a márciusi közgyűlésen fog foglalkozni ez ügygel.

* **Meglopták a zsebtolvajok.** Feszli Ferenc nagybeeskereki cukrász Marosvásárhelyről utaztában a kupéban elaludt és csak akkor vette észre, midőn Nagyváradon kiszállt, hogy zsebéből 70 koronát tartalmazó pénzes tárcáját, ismeretlen tettes ellopta. A rendőrség nyomozza a zsebtolvajt.

* **Elveszett.** Stolez Henrik helyi lakos folyó hó 16-án a Sas kávéházban egy zsuzsut az óraláncáról, ismeretlen módon elveszett. A téglalakú zsuzsu 4 cm. magas, 9 briliáns kő van, a hátlapján pedig emlékül „Baksi Istvántól“ felírás van bevésvé. Az elveszett tárgy 270 korona értékű. A jogtalan elsajátító ellen feljelentést tett. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül.

* **Munkában a belényesi rendőrség.** Hogy mit jelent az, mikor valamely pályát nem szeretettel, hanem kedvetlenül mintegy kegyelemből töltenek be az alkalmazottak, arra fényes illusztrációt szolgál most két belényesi rendőr, akik ellen az eljárást meg fogják indítani. Mióta a belényesi rendőrség fizetésrendezés iránti kérelmét a képviselőtestület elutasította, a rendőrségnek megmaradt létszáma csak éppen, hogy eleget tesz hivatásának. Már akkor, mikor elutasították a kérelmüket, kijelentették a rendőrök, miszerint nem szolgálnak tovább. Hogy mégis voltak olyanok akik megmaradtak, annak az az oka, hogy még hamarjában nem kaptak más foglalkozást. Abban pedig hogy megmaradtak rendőrnek nem sok a köszönet példa reá a tegnap este történt dolog, melyet felháborodással tárgyálnak Belényesben. Ugy történt hogy Bredó Tógyer tulságosan fel talált önteni a garatra és ebben az állapotban nem valami pontosan tartotta meg a belényesi illemszabályokat. Az ittas embert meglátta két községi rendőr, Mangró László és egyik társa. Hogy mi történt, ezután nem lehet tudni. Tény az, hogy Bredót félholtra verten szállították be a belényesi kórházba. Mikor a kórházban kihallgatták a súlyosan sérült embert, elmondta, hogy őt Mangró László verte meg társa segítségével. Ez a vallomás mindenestre egyoldalú, azonban a kórház módot akart nyújtani a rendőrség igazolására és felhívta a rendőrséget, hogy tegyen a dologról jelentést, ez azonban nem történt meg. A rendőrség hallgatása mindenestre nagyon kínos ebben a dologban, mert Belényesben azt beszélnek, hogy a rendőrök nemtörődömsége és lelkiismeretlensége az oka a történeteknek. Mindenestre a vizsgálat fogja megállapítani a valót, de ha tényleg nem szolgált rá Bredó erre a brutális eljárásra, úgy a hatóságnak gondoskodni kell róla, hogy a rendre ne olyan emberek örködjenek, akik más oldalbortáján töltik ki fizetésjavítás iránti kérelmük elntasítása miatti bosszújukat.

* **Gyenge elméjük, gyenge tehetségük felvétele.** A borosjenői internátussal egybekötött gyógypedagógia nevelő- és foglalkoztató állami intézetbe a jövő iskolai év kezdetétől több növendéket vesznek. Felvétetnek a nevelőintézetbe 7-10 éves, a foglalkoztatóba 13 éven felüli tanításra és foglalkoztatásra alkalmas gyengeelméjű, gyengetehetségű egyének. A szegény

gyermekek díjtalan elhelyezést nyernek. Bővebb tájékoztatást nyújt bárkinek ingyen az az intézet igazgatója: Csapó György, Borosjenő. Aradm.

x **Szülők figyelmébe.** Legszebb és legjobb ajándék jól tanuló fiuk részére egy jól lövő flóbert. A legnagyobb örömet csakis ezzel szerezhetünk, ssemmi más ajándék nem teszi meg azt a hatást, mert a fiuk vérében már benne van a fegyver iránti vágy, ezt minden felnőtt férfi tapasztalatból tudja. Tehát a fiainknak örömet akarunk szerezni és őket a tanulásra serkenteni, úgy vegyünk **Ladányi** puskaműves Rákóczy-uti üzletében, ahol jótállás mellett lehet mindenféle árban a legjobbat kapni. Töltények és fegyverjavítások, új fegyverek, lőpor és serét vadászati kellékek nagy választékban. Telefonszám: 269.

AZONNAL BÉRBE ADANDÓ

Nagyszalontán az állomástól 5 percrenyire levő ház két szobával és egy üzlethelyiséggel, gazdasági épületekkel, ház mellett 10¹/₄ hold belsőség sok gyümölcsfával, nagyon alkalmas kertészkedéshez, a határban 9¹/₂ hold prima szántóval. Bővebbet **TUKKA GERGELY** bérbeadónál **Isaszegen** Pestmegye.

A **Nagyváradai Hitelbank Takaré- és Segélyszövetkezet** VIII-ik évtársulatának kifizetési folyó hó 30-án megkezdődnek.

x **Uj tanfolyamok a Rose Nyelviskolában.** Január 1-ével új tanfolyamok kezdődnek Rose tanár ábrázoló nyelviskolájában. Mától kezdve be lehet iratkozni német, francia vagy angol nyelvzakokra. A tanítás házon kívül is történhetik. Bővebb felvilágosítást ad a nyelviskola irodája, Rákóczi-ut 3.

x **Hirdetmény.** A Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet 1910-1912. évi 15-ik évtársulatának törzsbetétei a reá eső osztalékkal együtt f. évi január 13-ától kezdve kifizettetnek. Az igazgatóság.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kőszeten házhoz szállít **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutná.

A **„Biharmegyei Gazdák Aru- és Hitelintézete Rt.“** sertéshizlaldájában (Óssi-tér) hizott sertések a napi áron egyenként is kaphatók.

x **Finom** női lack chewrau barna és fehér félcipőket vettem partiban és azokat 4 koronától kezdve árusítom. **Feketénél, Bémer-téren,** Elite-kávéház mellett. Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3 szám alá helyezem át.

x **Kossuth-utca 6. sz. ház** emeletén a Körözs felőli oldalon modern **három szobás lakás** mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. **Értekezhetni** a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Egy 5 szobás lakás Rákóczi-ut 32., Gerő-házban, 1913. május 1-re kiadó.**

x **Egy igazán életrevaló** és házagpótló intézmény betöltésére vállalkozott egy erre minden tekintetben hivatott és kiváló kvalitásokkal bíró kereskedelmi szakember: **Donát Károly,** ki lakásán, Szabadság-utca 5. szám alatt egy az egyszerű és kettős kereskedelmi könyvvitelt, a magyar és német gyorsírást, gépirást, kereskedelmi számtant, valamint magyar és német kereskedelmi levelezést és a kereskedelmi könyvek felfektetését felölelő tanfolyamot nyitott. Ezen új és minden tekintetben figyelemreméltó intézmény iránt már eddig is óriási érdeklődés mutatkozik s mi a magunk részéről is kötelességünknek tartjuk a mélyen tisztelt érdeklődők figyelmét ezen tanfolyam látogatására felhívni és mindenkinek a saját érdekében ajánlani.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Péntek: Svárdstrom Valborg első fellépéssel, Bérlet szünetben, 25 százalékos felémelt helyárrakkal Faust.

Szombat: Zsába.
Vasárnap d. u. Leányvásár; este; Kedves Augustin. Kisbérlet 16. sz.

Főpróbán.

Swárdström Nagy-Váradon.

A sötét, ponyvával bevont nézőtérén mindössze egy-két kardalós nő üldögélt, mikor bementünk a Faust főpróbájára. A színpadot is csak egyetlen villanylámpa tartotta félmályban s a szereplők fázósan bebukkolózva felöltöikbe várták, míg a sor rájuk kerül. Érdekes az ilyen reggeli főpróba. Maga a megtestesült próza. Az énekesnők nagyokat ásítanak, doktor Faust felgyüri a prémes bundája gallérját, Valentin lovag ragyogó cilinderral a fején szorongatja a kardját, a táncosnők kalaposan, utcai ruhában lejtnek a rögtönzött színpalak között, mindössze a szoknyájukat tűzik fel térdig, mert a mai divatos ruha nem tűri a szabadabb mozgást.

A színpad közepén mindig Leövey áll, akinek ugyan nincs szerepe a darabban, de mégis övé az egyik legfontosabb szerep, ő a rendező.

A második felvonás elején megérkezik a vendégművésznő, Swárdström Valborg aszszony, vele jött a férje is. Leül a színpad egyik oldalán s nyugodtan vár. Hermelin-prémes kabát van rajta, amelyet csak akkor vet le, mikor már kissé felmelegedett a játékban.

Kezdődik az ő szerepe. Félhangon, markirozva énekel, de így is csodáljuk hangja bámulatos szépségét, finomságát. Svéd nyelven énekel, de partnereivel németül beszél. Mikor a nagy áriára kerül a sor, egy széklet tesz közvetlenül a karmester elé s úgy énekel, hogy a zenekar az ő tempóihoz szokják. Éneke ideálisan pontos, sehol a legparányibb eltérést sem engedi meg a partitúrától. Nem ideges, szívesen ismételt egy-egy részt háromszor-négyszer is, hogy a partnerek hozzászokjanak.

Várady karmester vas kézzel vezeti a próbát, nehéz munkája van, mert az egyetlen Tóthné kivételével az összes szereplők először lépnek fel Faustban. Hol egyik, hol a

Valódi **Amerikai és Chas-sala** cipők, legjobb **Bor. alino** és **Pichler** kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

másik kezd ingadozni, akkor kézzel-lábbal jnt, énekel, újra kezd s a felvonások végén nehéz izzadságcseppeket töröl le a homlokáról. Ha az énekes sehogy sem találja el a hangot, úgy segít a dolgon, hogy valamelyik zenész kottájába beleírja s akkor már van mire támaszkodnia a szereplőnek. Bizony nehéz dolog egy újonnan betanult operát három próba után hibátlanul előadni. A végén azonban már mindenki tudja a magáét s a pénteki előadás sikere biztosítottak látszik.

Delet harangoznak, mire a Faust végetér. Most Várady Aladárt Kerner Jenő váltja fel a karmesteri székhelyben s kezdődik a Hoffmann meséi kivonatos próbája. Itt már könnyebben megy a dolog, mert a mieink jól tudják az operát. Itt csak azokat a jeleneteket kell próbálni, ahol a vendégművész szerepel. Az előadásnak világraszóló érdekességet kölcsönöz az a körülmény, hogy Swärdström Valborg most fogja életében először énekelni a hármas női szerepet, külön erre az előadásra tanulta be. A zongorakivonatot a kezében tartja s most már nem ő ad utasításokat, hanem engedelmesen követi a rendező előírásait. Csodaszépen énekel. Áriái után az egész társulat megtapsolja. A legmagasabb hangokat (Cisz. D. Esz.) játszi könnyűséggel éneklő futamai kristálytiszták, trillái... no de most még nem akarunk kritikát írni.

A harmadik felvonásban egy kis konfúzió támad. A művész a prózai részeket is énekelve tanulta be, de a mieink csak prózában tudják. Mi lesz már most, ha az öreg Crespel (Hunyadi) magyarul kérdez, a leánya meg franciául válaszol? A bájos asszony segít a bajon, elveszi a sugótól a könyvét és tiszta kiejtéssel magyarul felolvassa belőle a mondanivalóját. Be is fogja tanulni ezt a részt magyarul s ez is kiváló érdekessége lesz az előadásnak.

Mikor két óra felé kijövünk a próbáról szinte bántja a nappali világosság a szemet. A kettős próbától mindenki fáradt s a lovakok, hősök, hősnők, angyalok, diákok, katonák, urak és parasztok sietnek ebédelni.

—ő.

Zsába. Szombaton este az idény egyik legmulatságosabb reprize a Zsába kerül színre. A pompás humoru francia bohózat sikerét, a vigjáték személyzet legjelesebbjei biztosítják. Az előadás, tekintettel a Kaszinó estre, kivételesen 7 órakor kezdődik.

A t. bérlők figyelmébe. A színház igazgatósága kéri a t. bérlőket, hogy második félevesi bérlétdijaikat, a hivatalos órák alatt (délelőtt fél 9-től 1-ig, délután fél 3-tól fél 6-ig) a színházi irodában befizetni sziveskedjenek.

A vasárnapi kisbérlők felkértenek, hogy második félevesi bérlétdijaikat a színházi irodában a hivatalos órák alatt annál is inkább mielőbb befizetni sziveskedjenek, amennyiben e hó 26-án a kisbérlő második félevese kezdődik és így mindazok a kisbérlők, akik a második féleves kötelező befizetését e hó 25-éig nem teljesítik, ki vannak rekesztve az új félevesi bérlő használatából.

Berg om Zoom. A jövő hét esütörtökén, e hó 30-án érdekes színmű premiereje lesz a színháznak. Ez alkalommal a drámai ensemble a fővárosban oly frenetikus sikert aratott Berg om Zoom-ot mutatja be.

MULATSÁG

Farsangi Naptár.

Január 25: Kaszinó-estély.

Február 2: Evangélikus Nőegylet teaestélye.

Február 2: A Katholikus Legényegylet farsangi házi estélye.

A budapesti katolikus bál iránt mindjobban fokozódó érdeklődés mutatkozik a társadalom előkelőségeinél: akik közül eddig megjelenésüket a bizottsággal tudatták: Almásy Imre gróf, Berzeviczy Albert, Burián István báró, Concha Győző, Csarada János, Csekonics Endre gróf, Fail-Grieszler András altábornagy, Forster Béla tábornok, Ghyllány Imre báró, Hazai Samu báró, Hunyady József gróf, Jósika Samu báró, Kammerer Ernő, Kálmán Gusztáv, Karátson Lajos, K. Kovács Gyula, Klobucsár Vilmos honvédfőparancsnok, Magyary Géza, Mailáth György gróf, Pálffy Miklós herceg, Podmaniczky Endre báró, Szalay Imre báró, Széchenyi Emil gróf, Tersztyánszky Károly hadtestparancsnok a tábornoki karral s a csapattestek képviselőivel, Timon Ákos, Tóry Emil, Tötössy Béla, Zichy János gróf, Zichy Ráfael gróf.

A kaszinó-estély. Nemesak Nagy-Váradon, hanem egész megyeszerzte óriási érdeklődéssel tekint az uri társadalom a Bihar megyei és Nagyváradi Nemzeti Kaszinó június 25-iki estélye elé. Az idej rövid farsang minden bizonnyal egyik legfényesebbnek ígérkező mulatsága lesz a kaszinó-est, amelyen találkozni fog a város és Bihar megye uri társasága, hogy a farsang egy szép éjszakáját vidám, táncos, mulató jókedvben töltsék el. A rendezőség óriási agilitással fárad, buzgólkodik, hogy az est minél szebb, pompásabb, élvezetesebb legyen. Fél 10 órakor ötletes és művészi kabaréval kezdődik a kaszinó-estély, melynek műsorát a tegnapi számunkban közöltük. Még csak azt teszik hozzá, hogy a conferencier szerepét Kőszeghy József főmérnök fogja betölteni.

IRODALOM

A Keresztény Kántor.

Sárgás zöld fedelű füzeteket vitt szét a posta az ország kántortanítóihoz. A „Katholikus Kántor” I. és II. füzetek fekszik előttünk. Lapozgatjuk. Célja: „Nemes versenyteret nyitni a tehetségnek, mely eddig csak rejtve volt a szív mélyén.

A katolikus egyházi zenét Szentséges Atyánk óhajához képest — egyházi szeltemben fejleszteni. A katolikus kántorok illetményeit az állás magasztosságának megfelelően rendeztetni, s ennek elérésére az ország kántorait egy táborba összehozni.

Mind a három igen szép cél. Haladjunk, fejlődjünk minden téren. Ez a mai kor jelszava. Nem maradhat el tehát az a nagy hatalmas testület sem, a kántori testület mely 8—9000 tagból áll, csak hogy széttárgolva kesereg sorsa mostohaaságán. Örömmel üdvözljük tehát a „Katholikus Kántort” s kívánjuk, hogy sikerüljön neki

az a szép cél, mit maga elé tűzött, úgy a katolikus egyház, mint a kántorok javára.

A lap havonként kétszer 1-én és 15-én jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 10 korona. Megrendelhető Egerben, Gimnázium-utca 2. szám alatt.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

A gondatlan nagyanya. Asszonyvásáron a múlt év október 2-án Pogány Imre házában súlyos szerencsétlenség történt. A kis Pogány Imre, a család két éves kis fia beleesett egy nagy üst forró vízbe, amelyben tészta főztek és mire észrevették a szerencsétlenséget, a kis gyermek már nem lehetett segíteni, halott volt. A vizsgálat megállapította, hogy a gyermek nagyanyja, id. Pogány Imréné volt a hibás. Nem volt otthon senki és az öreg asszony nem vigyázott a gyermekre. A nagyváradi kir. törvényszék büntető bírósága gondatlanságból okozott emberölés vétségében bűnösnek mondta ki id. Pogány Imrénét és ezért elítélte 8 napi fogházra.

§ A Kuria felemelte Tömő Gyula büntetését. Nagy szenzációt keltett annak idején a nagyszalontai sikkasztó irnoknak, Tömő Gyulának a bűnügye. A nagyváradi királyi törvényszék három évi fogházra ítélte annak idején Tömő Gyulát, aki az ítélet ellen felebbezést jelentett be. Megfelebbezte az ítéletet a királyi ügyész is súlyosbításért. A felebbezések folytán a Kuriához került az ügy és a Kuria felemelte Tömő Gyula büntetését. Tegnap hirdették ki a sikkasztó irnok előtt a nagyváradi királyi törvényszéken a Kuria ítéletét. A Kuria megváltoztatva a törvényszéki ítéletet, Tömő Gyulát 5 esztendei fogházra ítélte el. Az ítélet most már jogerős.

IRODALOM

TÁVIRÁTOK

KITÖRT

a török-bolgár háború.

Budapest, jan. 23.

(Saját tud.) Késő éjjeli órákban röpitette szét a táviró Európában, hogy kitört a török-bolgár háború. A török kabinet beadta lemondását. Egész Konstantinápoly lázas lelkesedésben tombol.

A porta megrohanása.

Konstantinápoly, jan 23.

Ma délután négy órakor forradalom tört ki a fővárosban. Majdnem 50.000 ember tolongott a porta előtt és szidta a kormányt Drinápoly átadásáért. Egyszerre Enver bég vezetésével a lármázó nép betört a kapukon és elárasztotta az egész palotát.

A szultán enged.

Konstantinápoly, jan. 23.

(Saját tud.) A fellázadt nép dühögve követelte a kormány fejét. Egy küldöttséget menesztettek a szultán elé, amelyben az ifju törökök emberei voltak benne. Kérték a szultánt, hogy szólítsa fel a kormányt a távozásra.

A szultán rögtön beleegyezését adta a kormány távozásához. Az új nagyvezér a következő kiáltványt bocsátotta ki:

— Mindent eltűrünk, de Drinápolyt visszavesszük. Ezzel nemzeti becsületünket mentjük meg. Sorakozzék mellénk az egész ozmán birodalom Drinápoly visszavételére!

Az új kormány.

Konstantinápoly, jan. 23.

A szultán beleegyezése után nyomban megjelent a nagyvezír és benyújtotta az ő és a kormány lemondását. A szultán ezt elfogadta. Az új kabinet megalakításával Achmed Sefked pasái bizta meg. A nagyvezír az egyik ifjutörök vezér lett.

Oroszország harcba száll.

Pétervár, jan. 23.

Sassanow ma kijelentette, hogy tény a török-bolgár háború és Oroszország többé nem fogja tudni megőrizni semlegességét.

Tehát az európai háború küszöbön áll! . . .

Rainer herceg állapota.

Bécs, jan. 23.

Rainer herceg az éjszakát rosszul töltötte. De azért az orvosok nem adtak fel minden reményt. Állapota még mindig nagyon komoly.

Munkapárti értekezlet.

Budapest, jan. 22.

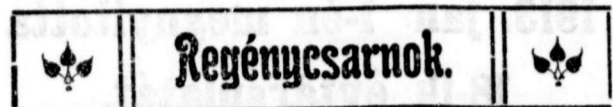
(Saját tud.) A munkapárt tegnap megválasztotta a választójogi bizottság 40 tagját. Az ülésen Heltai Ferenc támadta az ellenzékét, majd kérte Lukácsot, hogy tegyen ismét a közvéleményt megnyugtató nyilatkozatot. Lukács kijelentette, hogy az adók 1913. évben a régi törvények szerint vettettek ki és hajtának be.

Morganatikus házasság az orosz udvarnál.

Pétervár, jan. 23.

A cári udvar néhány nap múlva egy újabb morganatikus házassággal gazdagabb lesz. Wladimiróvics András nagyherceg, Wladimir nagyhercegnek legifjabbik fia Kesinszinkaja nevű híres szépségű táncosnővel, a pétervári császári ballet tagjával külföldre utazott, ahol a cár határozott akarata ellenére feleségül fogja venni. A fiatal nagyherceg Párisban fog megtelepedni. Azt jelentik továbbá, hogy a cár véglegesen fölbontotta leányának, Olga nagyhercegnőnek Dimitrij nagyherceggel, Pál nagyherceg fiával való eljegyzését. A trónörökös állapota állandóan

aggodalomra ad okot, mert jobbik lábát egyáltalában nem tudja használni. Az özvegy cárné állandóan ágyban fekvő beteg és kedvence fiával, Mihály nagyherceggel történt izgalmas jelenete óta mind a két lábán béna. Ennyi szomorú hír között egy örömdeteset is jelentenek, azt, hogy a cárné májusban vagy júniusban várja lebetegedését.

AZ ELHAGYOTT ROMA.

Történeti elbeszélés.

Irta: Dús László.

Gaetanó homlokán, egészen a fületéig elnyúló sebhely látszott, ez még nem volt kellően összeforradva, de az ifjunak olyan arcot készített, ami érdekeltséget keltett.

Az albanói leányok és asszonyok piros csiku fehér ruhában voltak öltözve, mely fölött keblüket kivarrott, rövid ujjú mellény fődte, míg rövid ruhájok alól a bokán felül futó itt esokorba kötött piros szallag tartotta össze könnyű boeskorikat.

A mandolin hangjára, melyet az ifjak ujjakkal vertek kíséretül messzehangzó dalok mellé, ennek ütemeire az asszonyok és leányok pehely könnyűséggel lebbentek a táncban a velők táncra perdülő ifjak karjain.

A mandolinos ifjak, kiknek könnyű, csatos cipő volt a lábukon, lábaikat és derekukat testhez simuló sárga selyem nadrág fődte, derekukat és mellüket aranszalakkal himzett fekete bársony zeke borította, nyakok körül szélesen kihajló fehér csipkefodorral, míg fejükre bársony barett szorult mélyen aláhajló struccetollal, vidám dalt daloltak, amelynek értelme ez volt:

Éjszín esőru hattyu szállt az albanói tóba,
Hajnalpirban kezd dalolni, végzi nyugovóba,
Vig dalára kél a szárnyas, röppen a pacsirta,
A mezőn a kis virág a harmatot kisirta.

Erre az ifjak és leányok s a vidám asszonyok körbe fogózva így daloltak:

Rajta ifjak, rajta lányok, leng tavasz szellője,
Hej kivirulnak a virágok ittasulva tőle,
Rajta, rajta, mint a bárány, táncra,
Vig danára, ölelésre van az ifju karja,
Csókra szája.

Ekkor az ifjak derékon ölelték a lányokat s a fiatal asszonyokat és megforgatták őket, hogy csak úgy röpködött a viganójuk.

Majd következett a második dal, így:

Már gyümölcsöt érlel a nyár, reng a sarló szerte,
Mind a férfi munkában áll, veríték kiverte,
Gyűjt halomra ami csak kell, hogyha tél közelget,
Szénát, sarjút rak boglyába, mit nyáron szerzett.

Erre az ifjak s lányok így feleltek:

Táncra perdül, akinek még izzó, forró vére,
Mint a bárány szökve-szökken ujjai hegyére.
Ragyogó nap szerte szórja sugarát özönnel,
Lányka s ifju úgy köszönti a nyarat örömmel.

A harmadik versszak ez volt:

Ősz ha jó, a vén embernek megmozdul a szája,
Felhangzik az égre, halkan mormog bár, imája.
Néz előre a jövőbe, áhitattal szépen,
Hófehér már a hegy orma, ajka azonképen.

A táncoló párok válasza ez:

Mig a tavasz él, örvendezz, az időben bizó,
Talpad alatt égjen a tűz, lágy meleg ne! — izzó,
A virág mind a tied, s az illata szétárad,
Rajta, tapsolj a jelennek s elkerül a bánat.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG**Gazdasági szakelőadások Nagyváradon.**

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége a Biharmegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve, f. évi január hó 26-án délelőtt 9 órakor Nagyváradon, a vármegyeház nagytermében gazdasági szakelőadást rendez, melyen első sorban Ujhelyi Imre gazdasági akadémiai igazgató a szarvasmarha fejlesztése és ezt célzó intézkedésekről tart előadást, melynek körében a tejtermelő képesség növelésére is ki fog terjeszkedni.

Azután a magyar magtenyésztési részvénytársaság kiküldöttje: Schüller Zsigmond a magtenyésztésről fog előadást tartani.

A gazdaközönséget ezen előadásokra a midőn meghívjuk, felkérjük a t. gazdaközönséget, hogy tekintettel a tárgyak nagyszámosságára, azokon mentől számosabban résztvenni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1913. január 12.

A Biharmegyei Gazdasági Egyesület Elnöksége.

Gabona üzlet.

Irányzat a balkáni helyzet nyugodtabb felfogására lanyha.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.52
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.03

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradfi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	786.—
Osztrák hitelrészvény	—	603.—
Jelzálogbank	—	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Magyar bank	—	531.—
Közuti vasut	—	651.—
Városi villamos	—	373.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a **Kossuth utcán** lévő a

„NAGY PIPA“

vendéglőt átvettem és azt ujonnan átalakítom.

Naponta friss csapolású **kőbányai salon sör** (alá Pilseni!)

Kitűnő érmelléki faj borok. **Izletes magyaros konyha.**

Naponta válogatott zónás reggelik.

Előzékeny és figyelmes kiszolgálás.

Pénteken mindég halesztély.

Szombaton állandóan nagy hurkaestély zeneszó mellett.

Szives pártfogást kér

Popovics Sándor,
vendéglős.

Házi csatornázást

szakszerűen készít

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagyplac-tér 1. Telefon 969. Gyár 1062

Cement, gipsz, nád, fedéllemez, cserép kőpor, oltott mészb. eladás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Csengeri-utca 21-ik szám alatt saját házamban, egy a mai kornak mindenképen megfelelő

= épület és = műbutor asztalos

műhelyt létesítettem. Elfogadok: előszoba és konyha felszereléseket minden kivitelben, továbbá templom, iskola, gyógyszertár és kávéház berendezéseket kellő jártassággal. Rajzzal és költségvetésekkel úgy helyben, mint vidékre készséggel szolgálok. — Tömeges rendeléseket kérve vagyok kiváló tisztelettel

Gaál József

mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52.

TELEFON 11-52.

Belépési felhívás.

A polgári takarékszövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám

1913. jan. 1-én megnyitotta
18-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton is felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerűen történik, melyek mindegyike után hetekint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és hogy tagjai hitelnek, keresetnek és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:

- a) a heti befizetések 9 tizedesze erejéig minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- d) megfelelő kezesség mellett váltókra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenként 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetétí könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósítanak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkértenek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos utca 4. szám) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek Nagyvárad, 1912. december hó.

Tisztelettel

A Polgári takarékszövetkezet
igazgatósága.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készíti

Kovács Zsigmond

műasztalos

Szacsavay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nivasra
azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Nagyvárad város

tejközpontja

házhoz szállít pontos időben kitűnően
kezelt tiszta palackozott tejet literenkint

28 fillérért.

Előzetes rendelésre legfinomabb teavaj, túró, hab és kávétejszín is szállítatik. Rendelések a városi tejközpont epreskerti telepére és a Szent László-téri hatósági tejkimérésbe intézendők, valamint telefon és a tejkihordó kocsisok útján is felvételnek.

Telefon 13-15.

Telefon 13-15.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 614.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok.

izzólámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik
legrégebb és leg-
megbízhatóbb
toronyóra
készítő telepe.
Olcsó árak, több
évi jótállás.
Villanyerő
berendezés.

Kivánatra árjegyzéket
bérmentve küld.

Közgyűlési meghívó.

A „Magyar Bank“ részvénytársaság folyó évi február hó 10-én délelőtt 11 órakor fogja 6-ik évi rendes közgyűlést az intézet üzlethelyiségében, Nagyváradon, Szent László-tér, Sas-palota, megtartani, melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése a 6-ik üzletéről, valamint a mérleg és üzleteredmény-számla előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése az évi mérlegről és üzleteredmény-számláról, valamint az igazgatósági jelentésről.

3. Felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.

4. 7 igazgatósági tag választása.
5. Felügyelő bizottság választása.
6. 20 bíráló tanácsos választása.
7. Esetleges indítványok.

Nagyvárad, 1913. január 23.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A közgyűlésen résztvenni óhajtok felkéretnek, hogy az alapszabályok 12. §-a értelmében részvényeiket összes, még le nem járt szelvényeikkel együtt legkésőbb a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig az intézet pénztáránál letéteményezni sziveskedjenek.

A Magyar Bank Részvénytársaság Nagy-Várad 6-ik évi zárszámadása.

Mérleg-Számla 1912. december 31-én.

TEHER

VAGYON

	K	f	K	f		K	f	K	f
Pénztárkészlet			56893	56	Részvénytőke			2000000	—
Váltók			6943257	72	Nyugdíjalap			1700	—
Községi kölcsönök			260593	—	Betétek			1809598	98
Jelzálog kölcsönök:					Hitelezők			659730	52
törlesztéses	277189	42			Visszleszámitolás			3852605	86
kamatozó	48156	06	325345	48	Átruházott kölcsönök:				
Saját értékpapírok			594146	20	törl. jelzálog kölcsön	277189	42		
Nyugdíjalap értékpapirjai			1700	—	községi kölcsön	250000	—	527189	42
Adósok			635861	89	Fel nem vett osztalék			294	—
Értékpapir előleg kölcsönök			17444	—	Átmeneti tételek egyenlege			38666	69
Ingatlan			44000	—	Nyereségáthozat a múlt				
Berendezés			12000	—	évről		2257	45	
					Ezévi nyereség	89588	95		
					K 150.000— tartalékalap felhasz-				
					nálása után leírásokra fordítva	88132	57		
					Nyereség egyenleg			1456	38
			8891241	85				8891241	85

1912. évi üzleteredmény számla

JÖVEDELMEK

KIADÁSOK

	K	f	K	f		K	f	K	f
Kamatok			692504	58	Adómentes értékpapir kamatok			32976	24
Tiszti fizetések			38922	44	Egyéb kamatok			832470	13
Tisztviselői lakbérek			7277	77	Jutalékok			14681	86
Adók			24488	53	Különféle jövedelmek			7650	42
Költségek:					Mult évi nyereség áthozat			2257	45
jelenléti jegy, házbér, könyv és									
nyomtatvány és üzleti költségek			37253	83					
Leírások			88132	57					
Nyereségáthozat a múlt									
évről		2257	45						
Ezévi nyereség	87331	50	89588	95					
Fenti leírások után			88132	57					
Nyereség egyenleg			1456	38					
			890036	10				890036	10

Nagy-Várad, 1912. december 31.

Horváth Károly
főkönyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Weinbergér Lajos
alelnök.

Schenker Ferencz
vezérigazgató.

Dr. Adorján Emil
Brüder Jenő
Korbély József

Köszeghy József
Lukach Géza
Sztarill Ferencz

Kerekes Elek
pénztáros.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Darvassy Lajos
elnök.

Altnöder Endre
Grósz Ignác

Saághy Sándor
Sziládky Ernő

dr. Váradi Ödön

Szájról-szájra száll a hír,

hogy mily meglepő kitűnő minőségben és jutányos áron kaphatók

Farkas István „APOLLO” drogueriájában Rákóczi-ut 7-B.

Rimanóczy-palota. Telefon 1302.

1. Mindennemű gyógyanyag és vegyszeráru. 2. Francia és angol illatszerek, faconokban vagy kimérve. 3. Arcz és kézapoló szerek, pipercikkek és pipereszappanok. 4. A világhírű Y-PO szepítő és májfolt ellenes készítmények. 5. Thea, rum, cognac, tokaji asszu és malaga bor. 6. Likőr és rumessentiák ingyen előíratokkal. 7. Csukamájolajok, köhögés ellenes hurutszeletkek. 8. Hajszeszek, hajszőkítők, hajfestőszerek, hajpuderek, színházi festék. 9. Fogporok, szájvizek, fogpaszták, fogkefék dus választékban. 10. Ruha és hajkefék, manikűr és fésű kazetták, tükrök, gumicikkek, sérvkötők, kötszerek, fecskendők, lysoform és más fertőtlenítő szerek, mentőszekrények, mindennemű háztartási cikkek.

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse f-l DARABONT GY. és TARSÁ uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Értesítés!

Az alulírott nál (Kecskemét II. ker. Mária-város Cserép-utca 15. sz.) kaphatók a következő vallásos tárgyú művek:

Dr Bellesheim Alfonz „Szentek élete” és Dr Kiest „Családi élet búbán és örömben.”

A közel 1500 oldalra terjedő és Egyházmegyei hatóság által jóváhagyott műveket néhány napig míg a csekély készlet tart egy jól tevő ur áldozatkészsége folytán 24 korona helyett

6 koronáért

küldeni kész vagyok.

Kecskemét, 1913. január hó.

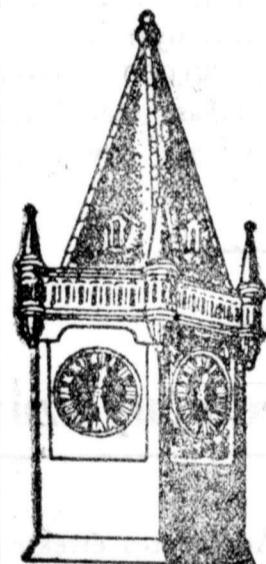
Kontc János.

Szétküldés kizárólag csakis postautánvétellel.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétköznap egy-szer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra Saját ház.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindennemű bankszerű beszedésekkel (incassó olcsó díj mellett).

Előleget nyújt értékpapírokra, termékekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

KORCSOLYA

különlegességek

TARSOLY és RISZTÓ vaskereskedésében

== Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390. ==

100 kiló Porosz szalon fűtőszén 50 kilós zsákokban kimérve házhoz szállítva K 5-